

ELÄ SUOTTA RAIVVOO!

Seppo Luoma 2015
seppo.net

KIITOS KUN SÄÄSTIT
RUOKAA JA SUOJAA!

RIISTAMETSÄNHOITO

Metsänhoitoa kanalintuja suosien

Riistametsänhoito on helppoa, ja sen menetelmät sopivat tavallisen talousmetsän hoitoon. Metsänhoitotöissä voidaan ottaa riista huomioon läpi metsikön kiertoajan, ja menetelmät ovat usein hyvin kustannustehokkaita.

Riistametsä tarjoaa metsäkanalinnuille ravintoa ja suojaa. Kanalinnut menestyvät parhaiten monimuotoisessa sekametsässä, jossa puuston koko ja tiheys vaihtelevat. Ihanne on vähintään kolmen puulajin metsä, jonka vaihtelevuutta tuetaan riistatiheikköjä ja säästöpuuryhmiä jättämällä tai metsän peitteisyyttä ylläpitävää jatkuvaa kasvatusta suosimalla.

Riista viihtyy hyvin metsän ja suon kerroksellisilla vaihettumisvyöhykkeillä. Niiden hoidossa tavoitteena on peitteisyyden säilyminen. Myös vähätuottoisia ojitettuja soita kunnostamalla voidaan palauttaa riistan elinympäristöjä.

Riistametsänhoito edistää luonnon monimuotoisuutta, maisemaa ja metsien virkistyskäyttöä. Lisäksi se on varautumista ilmastonmuutokseen, metsätuhoihin ja puunhinnan muutoksiin.

Mustikka on metsäkanalintujen tärkein ravintokasvi. Yhtenäiset mustikkavarvikot ovat erityisen tärkeitä poikueille, jotka ensimmäisten elinviikkojensa aikana tarvitsevat varvikon suojaa ja mustikan lehdistä elävää hyönteisravintoa. Mustikan menestymistä edistetään suosimalla luontaisia uudistamismenetelmiä ja toteuttamalla harvennushakkuut ajallaan.

Suosi sekametsää

Metsäkanalinnut viihtyvät ravintoa ja suojaa tarjoavissa sekametsissä. Metsässä, jossa kasvaa vaihtelevasti sekä havu- että lehtipuita, on sopivassa suhteessa valoa varvuille ja aluskasvillisuuden tarjoamaa suojaa linnuille.

Mänty turvaa metson, koivu teeren ja leppä pyyn talviravinnon saannin. Kuusi puolestaan on tärkeä suojan muodostaja.

- Säästä mäntyjä kuusitaimikossa ja kuusia mäntytaimikossa.
- Suosi lehtipuita mahdollisuuksien mukaan.
- Säästä monimuotoisuutta lisääviä puita ja pensaita (haapa, raita, pihlaja, jalot lehtipuut, kataja).

Turvaa tiheiköistä

Riistatiheiköt ja säästöpuuryhmät luovat puustoon koko- ja tiheysvaihtelua ja näin turvaa metsäkanalinnuille. Hyvän riistatiheikön puusto on vaihtelevankokoista ja monilajista. Erityisen tärkeää on kuusen läsnäolo. Sopiva kohta tiheikölle on kostea painanne, kuvion reuna tai hyvän mustikkavarvikon vierus. Kooltaan tiheikkö on muutaman puun ryhmästä kahteen aariin.

Riistatiheiköt

- Jätä ennakkoraivauksessa ja taimikonhoidossa 4–5 tiheikköä hehtaarille.
- Hyödynnä tiheiköt metsän uudistamisessa säästöpuuryhminä.
- Älä käsittele tiheikön puustoa. Tarvittaessa yksittäisiä puita voi kaataa.

Säästöpuut

- Keskitä säästöpuut ryhmiin.
- Sijoita säästöpuita arvokkaiden luontokohteiden lähelle tai riistatiheikön osaksi.
- Älä raivaa tai muokkaa maaperää säästöpuuryhmissä.

Säilytä metsä peitteisenä

Riistametsään sopii peitteisyys, jota vaalitaan jatkuvan kasvatuksen menetelmillä, kuten pienaukko- ja poimintahakkuilla. Suojaa tarjoavan aluskasvillisuuden ja varvuston säästäminen on tärkeää.

Jatkuvan kasvatuksen menetelmät sopivat hyvin korpiin, kosteisiin painanteisiin, vaihtumisvyöhykkeille ja puronvarsiin.

- Suosi kiertoaikaa pidentävää yläharvennusta, mikäli jäävässä puustossa on riittävästi elinvoimaisia ja hyvälaatuisia tukkipuita.
- Vapauta poimintahakkuin hoidetussa jatkuvan kasvatuksen metsässä alikasvokselle kasvutilaa ja valoa.
- Hyödynnä kasvatuskelpoinen taimiaines metsän uudistamisessa.
- Toteuta pienaukkohakkuut siten, että metsä säilyy kaiken aikaa peitteisenä.

Ravintoa varvustosta

Riistametsässä on hyvä suosia luontaisia uudistamismenetelmiä sekä välttää liiallista raivaamista ja maanmuokkaamista. Näin sääste-
tään riistalle suojaa ja ravintoa tar-
joavaa varvustoa. Mikäli luontaisesti
syntyneet taimet ovat hyväkuntoi-
sia ja jakautuneet käsittelyalueelle
tasaisesti, säästyy uudistamisessa
maanmuokkaus- ja istutus- tai kyl-
vökustannuksia.

- Raivaa vain ainespuuston ty-
viltä ja säästä alikasvospuut ja
pensaat aukkopaikeissa.
- Hyödynnä luontaisesti synty-
nyttä taimiainesta uudistami-
sessa ja teetä maanmuokkaus
vain sinne, missä taimia ei ole.
- Kääntömätästys muokkaus-
tapana minimoi maanpinnan
rikkoutumisen ja säästää
varvustoa.
- Vältä maanmuokkausta ja hak-
kuutähteiden korjuuta metsä-
kanalintujen haudonta-aikana
touko-kesäkuussa.

HARVENNA HARKITEN

EI RUOKAA, EI SUOJAA!

TÄMÄ HYVÄ!

Vaihtumisvyöhykkeet

Riista viihtyy metsän ja suon välisillä vaihtumisvyöhykkeillä. Niiden puusto on monilajista ja kerroksellista, varpukasvillisuus on elinvoimaista ja maaperässä on kosteutta hyönteisille. Hoidossa tärkeintä on peitteisyyden ja luontaisen vesitalouden säilyttäminen.

Samoilla ohjeilla voi hoitaa myös muita kohteita, kuten luhtia, kausikosteikkoja, rantametsiä ja peltojen reunametsiä.

- Suunnittele hoitotoimet sulan maan aikana. Toteuta hakkuut routakaudella tai käytä maanpintaa rikkomatonta erityiskalustoa.
- Vältä liiallista raivausta.
- Lisää rakenteellista vaihtelua jättämällä tiheikköjä ja poistamalla puuryhmiä.
- Toteuta hakkuut yläharvennukseksi tai poimintahakkuuna.

Lisätehoa riistametsänhoitoon

Metsätaloudellisesti tuottamaton elinympäristö voi sopia kunnostettavaksi takaisin riistalle sopivaksi elinympäristöksi. Tällainen kohde voi olla esimerkiksi ojitettu karu suo, jolla puuston kasvu ei ole lisääntynyt.

Kunnostamalla avoimia ja vähäpuustoisia soita parannetaan riekon

elinympäristöjä ja teeren soidinpaikkoja. Kosteimmat suot sopivat elinympäristöiksi myös vesi- ja kahlaajalinnuille.

Jos olet kiinnostunut luonnonhoidosta, ota yhteyttä Suomen riistakeskukseen, Suomen metsäkeskukseen tai Ely-keskukseen.

www.riistametsa.fi

© Suomen riistakeskus 2015
www.riista.fi

Kuvat: Seppo Leinonen ja Jari Kostet

Ulkoasu: Viestintätoimisto Konttuuri

